

Sklepi in stališča problemske konference SZDL o preobrazbi kmetijstva in preskrbe

Javna razprava, ki smo jo v občini vodili od letošnjega februarja do problemske konference SZDL o preobrazbi kmetijstva in preskrbe, pomeni nadaljevanje uresničevanja sprejetih sklepov in stališč druge seje konference ZKS o prenosni kmetijstva in podeželja iz leta 1970. Na tej osnovi je bilo izdelano gradivo republiške konference SZDL, ki je služilo za vodenje nekajmesečne javne razprave v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela s področja agroživilstva. Socialistična zveza je s problemsko konferenco o preobrazbi kmetijstva in preskrbe javno razpravo sklenila 23. maja 1977.

Javna razprava, ki smo jo v občini vodili od letošnjega februarja do problemske konference SZDL o preobrazbi kmetijstva in preskrbe, pomeni nadaljevanje uresničevanja sprejetih sklepov in stališč druge seje konference ZKS o prenosni kmetijstva in podeželja iz leta 1970. Na tej osnovi je bilo izdelano gradivo republiške konference SZDL, ki je služilo za vodenje nekajmesečne javne razprave v krajevnih skupnostih in v organizacijah združenega dela s področja agroživilstva. Socialistična zveza je s problemsko konferenco o preobrazbi kmetijstva in preskrbe javno razpravo sklenila 23. maja 1977.

delo, sredstva in zemljo, bo treba opraviti naslednje:

1. Temeljna zadruga organizacija Dobrunje-Ljubljanske mlekarne — se mora čimprej samoupravno in politično konstituirati ter predložiti v razpravo razvojni program in politiko usmeritve. Tako se mora kadrovske in strokovno učinkovite izpopolniti. Imeti mora dobro organizirano pospeševalno službo, povezano z regionalnim kmetijskim zavodom v Ljubljani.
2. Temeljna zadruga organizacija Dobrunje mora pritegovati k sodelovanju vse kmete, ki so pomembni za tržno proizvodnjo (pretežno mešani kmetije v občini okoli 1.000). Ljubljanske

ski način po konceptu HP, katerega le-ta načrtuje. Ta koncept dopolnjuje celovitost preskrbe v Ljubljani.

4. Gozdno gospodarstvo in Rast Ljubljana morata predložiti programe proizvodnega sodelovanja s kmeti in izkoriščanja zbranih površin na območju občine.
5. Kmetijsko-zemljiška skupnost mora izdelati poročilo o stanju in problematiki kmetijskih zemljišč, o nadaljnjih usmeritvah in programu izkoriščanja zbranih finančnih sredstev.
- Vsa družbena zemljišča, s katerimi je doslej upravljala zemljiški sklad, naj se takoj prenesejo na kmetijsko zemljiško skupnost.

12. Podpiramo vse napore za izvedbo predvidenih in novih agromelioracij, ureditev zemljišč in delovnih poti, kar vse se mora predvsem podprejati ustanavljanju novih organiziranih skupnosti za proizvodnjo in mehanizacijo.

Glede programsko dolgoročnejšega urejanja kmetij in proizvodnje v hribovitih predelih se načelno ne bomo samoupravno dogovarjali le iz socialnih vidikov, ampak predvsem iz naravnih regeneracijskih, obrambnih in proizvodno-ekonomskih razlogov za dobro organizirano pridobivanje mesa, pridelovanje sadij in gojenja jagodičevja.

Če to iz objektivnih razlogov v hribovitih ali ravninskih območjih na arondiranih površinah ni mogoče, v taka zemljišča dolgoročneje svlgamo z bivišim lastnikom — kooperantom, seveda če sprejema pogoje skupnosti, ali pa z drugimi kmeti kooperanti vsaj za obdobje 5–10 let.

13. Predlagamo spremembo odloka o prispevku za spremembo namembnosti kmetijskih zemljišč tako, da bi bili le-tega kmetije pri gradnji kmetijskih objektov oproščeni.

Postopek za pridobitev lokacije in gradbenega dovoljenja v ta

podobnih utemeljenih primerov je potrebno izvajati smotno davčno politiko, ki bo stimulatno vplivala na organizirano proizvodnjo, upoštevala novo ugotovljeni katastrski dohodek in položajno rento kmetij. Razlikovati je treba kmete, ki se vključujejo v organizirane napore za kvalitetno boljše proizvodnjo in za dohodkovno povezane kmetije od tistih, ki se ne vključujejo v ta prizadevanja. Enako merilo v davčni politiki je treba upoštevati tudi pri mešanih kmetijah.

17. Konferenca ugotavlja, da je treba še nadalje participirati pri stroških zdravstvenega varovanja kmetov v hribovitih predelih. Zato predlaga spremembo pokojninskega zakona tako, da bi se kmetom — članom bivših kmetijskih delovnih združenj priznala delovna doba za čas dela in članstva v teh organizacijah. Predlaga tudi, da se pokojninski zakon spremeni tako, da kmetje, ki so zaradi urbanizacije izgubili zemljo, lahko kupijo leta za pokojninsko zavarovanje.

18. Položaj kmečke žene in drugih članov družine se mora družbeno in stvarno vrednotiti po njihovem aktivnem vključevanju v proizvodnjo — še zlasti tistih, ki so dejanski nosilci proi-

Odločilno vlogo pri povezovanju in znanstvenem sodelovanju ter usposabljanju kadrov pa morata imeti biotehnična fakulteta in kmetijski inštitut Slovenije.

Problemska konferenca SZDL zadožuje vse zasebne proizvajalce, organizacije združenega dela družbene proizvodnje, samoupravne skupnosti in družbenopolitične organizacije ter skupnosti, da se pri realizaciji gornjih sklepov in stališč v celoti angažirajo.

Na podlagi sprejetih sklepov in stališč bo občinska konferenca SZDL v jesenskem obdobju začela z drugo fazo razprav, ki naj bi jo zaključila skupščina občine in njen izvršni svet s sprejetjem ustreznih dokumentov in programske politike na področju kmetijstva, gozdarstva in preskrbe.

Predsednik OK SZDL
VLADO ČRNE

Kiosk za prodajo sadja in zelenjave, ki ga je delovna organizacija Sadije in zelenjava pred meseci zaprla, so sedaj odprli. To dejanje je kolektiv opravil z izgovorom, da prodaja ni bila rentabilna. Kako slabo je ta del Ljubljanske predmestja preskrben z zelenjavo in sadjem, lahko povedo krajanje. Zgovorna pa je tudi vsakodnevna slika otrokovih žena, ki se vračajo z dela in morajo vse nakupiti v mestu. Nerazumljivo je, da je bil ta kiosk odprt v dopoldanskem času in ga zaposleni niso mogli uporabljati (foto: Dušan)

SPET NOVA SOSESKA

Stekla je priprava gradbenega zemljišča za novo, doslej največjo in po načrtih najbolj humanizirano sosesko Fužine MS-4 in 5. Po odstranitvi humusa je Soseska začela komunalno urejati zemljišče — napeljavati bodo kanalizacijo, vodovod, plinovod, vrtne vode in vse drugo, kakor bo IMOS začel graditi stanovanjsko sosesko za 15.000 ljudi. Gradnja bo potekala v III. fazah, zadnja bo dokončana leta 1982.

OBVESTILO OBČANOM — KMETOVALCEM

Lovska družina PUGLED, ki ima svoja lovišča na področju občine Ljubljana-Moste-Polje (razen območja občine na levem bregu Save), obvešča občane — kmetovalce, da je zaradi hitrejšega poravnave morebitne škode, ki bi jo povzročila divjad, odredila člani LD, ki bodo sprejemali prijave o povzročeni škodi.

Osebnih prijave oškodovancev bosta prejela:

1. JANEZ PERNAT, gospodar LD, stanujoč v Podlipoglavu, nova hiša ali
2. JANEZ DEŽMAN, pom. gospodarja LD, stanujoč v Sadini vasi št. 33.

Lovska družina PUGLED

Spomladanska setev že ponuja plod. Sonce je visoko, kmet si od časa do časa zaželi dežja, da bo pridelek boljši, da bo kašča polna.

S sprejetjem zakona o združenem delu in z zaključkom široke javne razprave o nadaljnjem razvoju slovenskega agroživilstva je bila tudi na družbenem področju opravljena bogata setev, ki obeta obilno žetev. Javna razprava je bila široko organizirana tudi v naši občini. Vanjo so se vključili družbeni in zasebni proizvajalci, sklenila pa jo je občinska konferenca SZDL s problemsko konferenco, ki je sprejela stališča in sklepe kot napolnilo in akcijski program za nadaljnjo socialistično preobrazbo vasi, kmetijstva, gozdarstva in preskrbe.

»Stališča in sklepi, ki jih je sprejela problemska konferenca občinske SZDL, odražajo veliko hotenja, da se na področju pridobivanja in predelave hrane dosežejo nove kvalitete, pa naj bo to v samih odnosih med pridelovalci kot v višji proizvodnji dobrin za prehrano prebivalstva,« je komentiral Jože Avsec iz Zg. Kašija, ki je daleč naokoli znan kot napreden in trden kmet ter v tem delu ljubljanske kotline prvi, ki je začel z usmerjenim pridobivanjem mleka.

Tudi sam je sodeloval v razpravah, saj je kot zasebni kmetijski proizvajalec — delegat vključen v vrsto samoupravnih teles. Pravi, da je agroživilstvo danes na stopnji, ki nujno zahteva tako, da se razlika med potrebo po hrani in njenim pridobivanjem še povečala.

»In kako bi jo naj pridobivali več, kako bi se bolj izkoristili močno zmanjšane kmetijske površine,« sem mu podaljšal vprašanje.

»Kmetijskih površin je vsaj v ravninskem delu naše občine zaradi urbanizacije vse manj, vendar jih je še dovolj, če jih smotno dodobra izkoristimo. V hribovitih področjih pa je za to težje zahtev. A tudi pri urbanizaciji moramo biti solidnejši. Obdelovalna zemlja bi morala imeti mnogo višjo vrednost v očeh urbanistov in vseh občanov. Moram priznati in tudi pohvaliti, da je bilo letos v naši občini na tem področju mnogo narejenega. Naj omenim prostorski načrt za potrebe kmetijstva, zakon o dedovanju, predlog zaščitenih kmetij v občini in tako naprej. Da bomo pridelali še več hrane, bomo morali še marsikaj storiti. Najprej bo treba pridobiti ali za kmetijsko proizvodnjo usposobiti čimveč zemljišč. Poglejmo, koliko je odprtih zapuščenih jam z navlako — z navoz iz zemlje bi jih morali spet spremeniti v polja. Prav tako pogledimo topolove nasade ob Ljubljani, ki so le še klavni spomin na neuspeli poizkusi. To je veliko površin, ki smo jih 30 let zanemarjali. Ob Ljubljani bi morali zgraditi

Zgled je najboljši učitelj

obrambni nasip, kot je nekoč že bil. Ljubljana je kemično nečista in pri poplavih naredi še veliko škode. Po drugi strani, bi bila pa za večjo proizvodnjo dobrodošla tudi komasacija. Kmetje vedo, kako je z nekaterimi našimi parcelami, ki jih zaradi majhno-

Jože Avsec je začel iz malega. S prevozi si je prislužil začetna sredstva. Nekaj časa je imel 5 molznic in več glav druge živine, leta se je povsem specializiral na mlekarstvo. Danes ima 20 molznic in 5 mladih govedi za prirastek. Bil je prvi na tem področju, ki se je usmeril v to. Imel je prvi moderno opremljen hlev na rešetke, traktor in druge stroje. Po njem se je zgledovalo vedno več drugih kmetov. Tako je danes v Kašiju kar majhna industrija za pridobivanje mleka. Tam so še Kogoj, Znoj, Kralj, Kobalji in drugi s skupaj okrog 100 krav molznic. »Vendar so nekateri od njih že izkoristili izkušnje prvih in tako so se odločili za kombinacijo in ne za stalni prirez in stojanje na rešetkah, ki daje majhni mleka,« je pritr-dil Jože in povedal, da je najboljša kombinacija s pako, da je to najrentabilnejše z najvišjo stopnjo pridobivanja mleka.

Bi se danes pri vseh teh izkušnjah in razmerah ponovno odločili za mlekarstvo?

»Ne, nikakor ne. Saj ni slabo, vendar je silno veliko živega dela, pa vzdrževanje je drago. Tudi če imaš svojo krmo, je še veliko dodatnih stroškov. Mesечно gre npr. 1200 din za elektriko, 250 din za vodo, pa za vitaminske dodatke za krmo, za razne dele pri molznih napravah. Nimamo servisa za kmetijske stroje, na vse je treba čakati, dnevno znosim do krav na vilah 1000 kg krme. To vse torej ni tako preprosto kot se morda vidi na prvi pogled. Danes bi se odločil za rejo piščancev. Na našem predelu se s tem nihče ne ukvarja, čeravno imamo klavnico zraven — ker so pač imeli vpliv Ljubljanske mlekarne in ne Perutina. Reja piščancev je bolj mehanizirana, manj je živega dela, denar se hitreje obrača, tveganje je manjše.«

»O združevanju sredstev, dela in zemlje se veliko govori, iz vaših besed pa je sklepiti, da je uresničevanje teh ciljev težko doseči.«

»V uresničevanje tega pri nas v ljubljanski kotlini naj ne bi posegli, ker smo brez dolgoročne perspektive. V poštev pa pridejo hribovita področja občine, kamor se mesto ne bo širilo. V hribovitih področjih so še neizmerne neizkoriščene možnosti. Mislim, da imajo tam odlične možnosti za rejo plemenskih telic in govedi, za sadjarstvo in zlasti za jagodičevje. Tem ljudem bi morali več pomagati z začetnimi krediti, pa vsaj nekaj kmetij vzorno modernizirati — zgled je najboljši učitelj!«

»Zelo Avsec je začel iz malega. S prevozi si je prislužil začetna sredstva. Nekaj časa je imel 5 molznic in več glav druge živine, leta se je povsem specializiral na mlekarstvo. Danes ima 20 molznic in 5 mladih govedi za prirastek. Bil je prvi na tem področju, ki se je usmeril v to. Imel je prvi moderno opremljen hlev na rešetke, traktor in druge stroje. Po njem se je zgledovalo vedno več drugih kmetov. Tako je danes v Kašiju kar majhna industrija za pridobivanje mleka. Tam so še Kogoj, Znoj, Kralj, Kobalji in drugi s skupaj okrog 100 krav molznic. »Vendar so nekateri od njih že izkoristili izkušnje prvih in tako so se odločili za kombinacijo in ne za stalni prirez in stojanje na rešetkah, ki daje majhni mleka,« je pritr-dil Jože in povedal, da je najboljša kombinacija s pako, da je to najrentabilnejše z najvišjo stopnjo pridobivanja mleka.

Bi se danes pri vseh teh izkušnjah in razmerah ponovno odločili za mlekarstvo?

»Ne, nikakor ne. Saj ni slabo, vendar je silno veliko živega dela, pa vzdrževanje je drago. Tudi če imaš svojo krmo, je še veliko dodatnih stroškov. Mesечно gre npr. 1200 din za elektriko, 250 din za vodo, pa za vitaminske dodatke za krmo, za razne dele pri molznih napravah. Nimamo servisa za kmetijske stroje, na vse je treba čakati, dnevno znosim do krav na vilah 1000 kg krme. To vse torej ni tako preprosto kot se morda vidi na prvi pogled. Danes bi se odločil za rejo piščancev. Na našem predelu se s tem nihče ne ukvarja, čeravno imamo klavnico zraven — ker so pač imeli vpliv Ljubljanske mlekarne in ne Perutina. Reja piščancev je bolj mehanizirana, manj je živega dela, denar se hitreje obrača, tveganje je manjše.«

Kako pa kaj s krajevno posebnostjo, s kašelskim jelcem? Ali dovolj izkoristimo njegovo ime?

»To je bila naša posebnost včasih, danes pa je to že kar ljubljansko zelje. Je silno kvalitetno in daleč znano. Spominjam se mame, ki je pripovedovala, da je po zasavskih kmetijah od hiše do hiše prodajala zeljno seme v enem dnevu zaslužila za ves davek in še obkoko za otroke. Danes so prav ti kmetje veliki pridelovalci zelja in nekateri ga imajo še prav zdaj po več deset ton. Tudi v Kašiju je nekaj večjih pridelovalcev zelja, imajo stroje za rezanje in bazene za kisanje ter shranjevanje. Odkup pa je neurejen in razlika med ceno pri pridelovalcu in ceno pri potrošniku je obupno krivična. Zelje v glavah npr. je pri kmetu po 1,50 din, zelje, ki ga pridelal, skisa, zapakira in dostavi do skladišča kot končni izdelek po 4 dinarje, v trgovinah pa po 10 dinarjev — po reku: veliko denarja za malo truda in obratno!«

V Posavju in pri nas letno pridelajo okrog 2000 ton zelja. A ker je odkup neurejen, je tudi tu riziko. Treba je urediti tržišče in odkup. Sadije zelenjava, Eta, Emona in Živila Kranj naj se pogovore in enotno nastopajo. Predvsem pa je treba prodajo konzumnega zelja posodobiti. Kmetje bi potrebovali sodoben pakirni stroj in zagotovljen odkup, da bi bilo lahko zelja za vsa Jugoslavijo.

SLAVKO GERLICA

NE POBJIRAJMO MLADIČEV DIVJADI IN NE RAZDIRAJMO GNEZD PERNATE DIVJADI!

DIVJAD JE DEL NARAVE

Skupščina SRS je leto 1977 na predlog SZDL Jugoslavije s posebnim odlokom proglasila za leto varstva človekovega okolja. Z varovanjem divjih živali se bomo vsi občani aktivno vključili v akcijo varovanja in ohranitve našega okolja.

Lovska organizacija in njeni člani smo z novim zakonom o varstvu, gojitvi in lovu divjadi ter o gospodarstvu z lovišči dosegli pomemben napredek pri urejanju problematike na področju varstva in gojitve divjadi. Čeprav tudi starejši zakon o lovu v naprednim idejami te problematike ni zanemarljivo, smo z novim zakonom dobili nove kvalitete, ki urejajo nove odnose lovске organizacije tudi z vidika varstva okolja.

Tudi ustava SR Slovenije v svojem 108. členu določa, da so zemljišča, gozdovi, vode in druga naravna bogastva kot dobrine splošnega pomena pod posebnim varstvom ter se uporabljajo pod pogoji in na način, ki jih določa zakon. Divjad iz tega besedila ni izvzeta, saj je le-ta nerazdružljivi del narave in kot taka tudi naravno bogastvo in dobrina.

Iz tega lahko zaključimo, da je varstvo in gojitev divjadi ter skrb za njen obstoj posebnega družbenega pomena, do katerega ima obveznosti in interes celotna slovenska družba. Danes pojmemo varstvo divjadi precej drugače kot v preteklosti. Dokazano je, da so vsi živi organizmi rastlinskega in živalskega sveta med seboj odvisni in povezani v

naravne življenjske združbe, ki s svojim neživim okoljem tvorijo nedeljivo celoto. Živega sveta ne delimo več na škodljive in koristne vrste, saj so vse te nujno potrebne za trajen in nemoten obstoj življenjske združbe v celoti. Na tem osnovnem spoznanju temelji odnos sodobnega lovstva do vseh živih organizmov v naravi in še posebej do vseh vrst divjadi.

Pomladanski čas je čas gnezditve, valitve in kottive divjih živali — pičev in sesalcev. Pičevke gnezditjo na tleh, v travni, na žitnih poljih in med grmovjem. Tudi divje rase si poiščejo gnezda na vodi ali ob njej ali celo v oddaljenem gozdu. Naša dolžnost je, da taka gnezda, če jih najdemo, ne vznemirjamo ali celo oropamo. Pernata divjad (fazani in jerebice) najraje gnezdi v gostih posevkih krmnih rastlin, na travnikih, ob robovih njiv, zasedanih z detetjo, lucerno, krmnimi mešanici in žiti. Z valjenjem prično v mesecu aprilu, končajo pa v drugi polovici junija. Tako so ogrožena vsa gnezda v posevkih ali travnikih, ki jih kosimo v tem času. Najmanj gnezd propade na žitnih poljih, katere žanjemo šele

konec junija ali v juliju. Če pri košnji opazimo tako gnezdo ob robu gozda, ali grmičja, ga obkro-simo in jajca pustimo v gnezdu. Samica, če je zlezela se bo kmalu vrnila in valila naprej. Gnezdom iz sredine travnikov ali takim, kjer smo samico ob košnji rani, pa jajca poborimo in jih takoj, čim je mogoče (najdlje v treh urah), damo valiti kolkji ali odnesemo najbližjemu lovcu, da poskrbi zanje.

Večkrat se zgodi, da na svojih sprehodih po gozdovih in travnikih ter poljih najdemo mladiče srnjadi in divjih zajcev. Taki mladiči niso zgubljeni, njihova mati jih bo kmalu poiskala in nahranila. Takih mladičev se ne dotikajmo, da ne bi z našim vstopom prestrašili in odbijali njihovo mater in s tem mladičev

zapisali gotovi smrti. Če take mladiče najdemo na travniku ali polju, kjer kosimo, jih samo premaknemo na varno mesto v bližini. Tega ne smemo storiti z golimi rokami! Pomagajmo si s travo ali senom, da bo najdenega mladiča okužilo čimmanj našega duha.

Tudi svojih piščkov v tem času ne spuščajmo na taka področja, kjer bi lahko le-ti prišli do mladičev divjih živali, saj jim tako lahko postanejo lahek plen. Našega pridnega piščka, čuvaja in prijatelja bomo tako kaj kmalu spremenili v brezobzirnega roparja, preganjalca in morilca naše divjadi.

LOVCI LOVSKE
DRUŽINE PUGLED

Brez besed

